

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 26 januari 2023
ZAAKNUMMER 1245394
BEHANDELD DOOR Sanne Noordijk/Marco van Sprang
TELEFOON (035) 629 2699
BIJLAGE 1
BETREFT Reactie college op vragen van de fracties over armoede in de gemeente Hilversum

Geachte raads- en commissieleden,

In september 2022 heeft een achttal gemeenteraadsfracties aandacht gevraagd voor de groeiende armoedeproblematiek in de gemeente Hilversum. De fracties willen weten hoe het in Hilversum staat met armoede in het algemeen en onder kinderen in het bijzonder. Aan het college is een groot aantal inhoudelijke vragen gesteld die betrekking hebben op de armoede in Hilversum. Ook is er een verzoek gedaan om een technische briefing te organiseren met enkele deskundigen. In deze collegebrief beantwoorden we de gestelde vragen op basis van de informatie die we breed in de ambtelijke organisatie en bij betrokken partners hebben opgehaald. Daarbij geven wij waar mogelijk een duiding aan de bevindingen. Tenslotte wordt de planning op dit dossier voor 2023 en de voorgestelde betrokkenheid van uw raad daarbij beschreven.

Inleiding

Armoede kan op verschillende manieren worden gedefinieerd. Het Sociaal en Cultureel Plan Bureau (SCP) spreekt van armoede wanneer huishoudens gedurende langere tijd niet de middelen hebben voor goederen en voorzieningen die in hun samenleving als minimaal noodzakelijk gelden. Hiervan is sprake wanneer een huishouden vier jaar of langer een inkomen rond de lage inkomensgrens/armoedegrens heeft. De armoedegrens geeft aan hoeveel geld een huishouden ten minste nodig heeft voor de strikt noodzakelijke uitgaven, zoals huisvesting, voeding en kleding en voor de uitgaven aan sociale participatie en ontspanning, zoals lidmaatschap van een sport- of hobbyclub.

De armoedegrens is afhankelijk van de gezinssamenstelling. [In 2023 is de hoogte van de armoedegrens als volgt \(de bedragen zijn netto\):](#)

- Alleenstaanden zonder kinderen: € 1533
- Alleenstaande met 1 kind: € 1977
- Alleenstaande met 2 kinderen: € 2283
- Alleenstaande met 3 kinderen: € 2652
- Paar zonder kinderen: € 2001

- Paar met 1 kind: € 2408
- Paar met 2 kinderen: € 2836
- Paar met 3 kinderen: € 3126

Het Rijk hanteert het wettelijk sociaal minimum als minimale bedrag om in het levensonderhoud te kunnen voorzien. Het sociaal minimum is even hoog als een bijstandsuitkering. Boven op het sociaal minimum hebben huishoudens nog recht op verschillende toeslagen zoals huurtoeslag en zorgtoeslag. Huishoudens met kinderen kunnen aanspraak maken op het kindgebonden budget.

Het bruto wettelijk sociaal minimum (exclusief toeslagen) voor 2023 is:

- Alleenstaande / alleenstaand ouder: € 1378,95
- Gehuwden: € 1934,45

Bij de inkomensondersteuning vanuit de Participatiewet en het gemeentelijk minimabeleid worden inkomensgrenzen gehanteerd die zijn gebaseerd op het wettelijk sociaal minimum. Om een goed beeld te krijgen van de omvang van de groep huishoudens die van een laag inkomen rond moeten worden de gegevens gebruikt die zijn gebaseerd op het aantal huishoudens die een inkomen hebben op het sociaal minimum.

Beantwoording van de gestelde vragen

Op enkele onderdelen was het mogelijk om voor beantwoording van de vraag gebruik te maken van beschikbare informatie zoals 'waar staat je gemeente'. Op veel onderdelen bleek het nodig om ook buiten de gemeentelijke organisatie informatie te verzamelen. Sommige maatschappelijke partners, zoals scholen, hebben als reactie op onze vragen interne gesprekken georganiseerd of zelfs vragenlijsten uitgezet. Alhoewel we allemaal beelden hebben over armoede blijkt het bij de meeste betrokken organisaties nog een uitdaging om die beelden concreet te maken en te onderbouwen. Cijfermatige informatie en de daarbij behorende correspondentie hebben wij gebruikt bij de beantwoording en duiding van onderstaande vragen

Armoede onder kinderen:

1. *Hoeveel kinderen groeien in Hilversum op in een huishouden met een inkomen onder, op en vlak boven de armoedegrens/het sociaal minimum?*

Zoals in de inleiding is beschreven kan armoede op verschillende manieren worden gedefinieerd. Waaronder op basis van het wettelijk sociaal minimum. In Hilversum groeien 1250 kinderen op in huishoudens die minstens een jaar op het sociaal minimum leven. Dit is 6,7% van het totaal aantal kinderen dat op groeit in Hilversum. Dit is conform het landelijke gemiddeld van 6,6%. De afgelopen jaren is het aantal kinderen dat opgroeit in armoede zowel op landelijk niveau als in Hilversum gedaald. Uit de beschikbare gegevens kan niet worden opgemaakt hoeveel kinderen opgroeien in huishoudens met een inkomen onder of vlak boven het sociaal minimum.

2. *Hoeveel kinderen komen er op school met honger, zonder ontbijt en/of zonder lunch? Als u dit niet weet, bent u dan bereid om dit te gaan vragen aan de Hilversumse scholen (basis en middelbaar) en op de kortst mogelijke termijn aan de raad te rapporteren?*

Voor de beantwoording van deze vraag zijn de Hilversumse scholen benaderd. Hun ervaringen lopen zeer uiteen. Op basis van de reacties blijkt niet dat op grote schaal kinderen met honger naar school komen. Wél zijn op dit vlak verschillen zichtbaar tussen scholen. Ter nuancering dient gesteld te worden dat armoede en honger onderwerpen zijn waar veel mensen zich voor schamen. Scholen baseren hun beeld daardoor veelal op eigen observaties. De binnengekomen reacties geven geen exacte aantallen (daarover lijken scholen zelf ook niet te beschikken), en schetsen een geringe, maar toegenomen zorg m.b.t. dit vraagstuk. Sommige scholen nemen maatregelen of geven aan die te zullen nemen wanneer kinderen met honger op school komen.

Een van de scholen heeft in de ochtend warme thee en ontbijtkoek in de hal staan, waar leerlingen kosteloos en laagdrempelig gebruik van kunnen maken. Het Jeugdeducatiefonds heeft van het Rijk subsidie gekregen om scholen in de gelegenheid te stellen om per direct tot en met 31 december 2023 ontbijt, lunch, of een andere vorm van voedsel aan te bieden. In Hilversum hebben twee scholen een aanvraag gedaan om in aanmerking te komen voor deze subsidie. Voor scholen is recent een handreiking ontwikkeld die handvatten biedt voor schoolbesturen. (<https://www.vo-raad.nl/nieuws/armoede-en-geldzorgen-wat-kan-de-school-betekenen>). Wij houden via ons zeer regelmatige contact met scholen scherp zicht op armoede en honger bij kinderen. Op die manier kunnen we snel handelen mocht de geringe zorg op dit moment ineens toenemen.

3. *Wat is het beeld onder de jeugd- en jongerenwerkers over deze problematiek?*

Kinder-, en jongerenwerkers zien kinderen/gezinnen en jongeren die het financieel zwaar hebben (bijvoorbeeld omdat kinderen een kleine financiële bijdrage aan een activiteit niet kunnen betalen). Waar nodig leiden zij gezinnen en jongeren naar hulp (<https://hilversum.nl/kinderen-onderwijs-sport/gratis-goedkope-mogelijkheden-voor-kinderen>). Ook biedt jongerenwerk zelf financiële begeleiding aan jongeren aan. Het kinder-, en jongerenwerk gaf eind 2022 aan geen beeld te hebben van toenemende aantallen kinderen die in (grotere) armoede opgroeien. Wel wordt zichtbaar dat de schaamte van het onderwerp af begint te gaan en mensen makkelijker over hun financiële problemen praten. Ook wordt aangegeven dat de gemeentelijke regelingen beter bekend beginnen te worden onder de inwoners van Hilversum.

Armoedebeeld breed:

1. *Hoeveel huishoudens zijn er in Hilversum met een inkomen onder/op/vlak boven de armoedegrens/het sociaal minimum?*

In Hilversum heeft ruim acht procent van de huishoudens een inkomen op het sociaal minimum. Dit zijn 3600 huishoudens. Het grootste deel van de huishoudens leeft drie jaar of langer op het sociaal minimum. Van deze huishoudens heeft ruim drie kwart een inkomen op grond van een uitkering (bijstand, werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en pensioen). Ongeveer een kwart heeft inkomen uit arbeid of een zelfstandige onderneming. Gegevens over het aantal huishoudens met een inkomen vlak onder of vlak boven het sociaal minimum zijn niet beschikbaar.

2. *Door hoeveel huishoudens wordt er gebruik gemaakt van inkomensvoorzieningen? Kunt u het gebruik/de dekking per inkomensvoorziening specificeren? Met andere woorden: in hoeverre bereikt een voorziening de totale doelgroep waar deze in beginsel voor beschikbaar is?*

De grootte van de doelgroep is afhankelijk van de hoogte van de inkomensgrens en de vermogensgrens die wordt gehanteerd. De vermogensgrens is voor alle regelingen hetzelfde. Voor de meeste regelingen is de inkomensgrens 130% van het wettelijk sociaal minimum. Dit geldt niet voor de individuele inkomensvoorziening en voor de individuele bijzondere bijstand. Voor de individuele inkomensvoorziening geldt daarnaast ook nog dat het inkomen drie jaar of langer niet hoger is dan 110% van het wettelijk sociaal minimum. Om die reden is de omvang van de doelgroep voor deze regelingen kleiner. Met het [raadsvoorstel wijziging verzamelverordening inkomensvoorziening 2021](#) wordt de Raad voorgesteld om de inkomensgrens per 1 januari 2023 te verhogen naar 130% van het wettelijk sociaal minimum. De doelgroep voor deze regeling zal door deze wijziging groter worden.

Regeling	Bereik Hilversum	Bereik landelijk	Totaal aantal huishoudens
Individuele inkomensvoorziening	59%	50%-55%	2425
Activeringsregeling	22%	40%-45%	5200
Kindpakket	59%	45-50%	1954
Individuele bijzondere bijstand	29%	30-35%	4100

Collectieve zorgverzekering	34%	40-45%	5200
-----------------------------	-----	--------	------

Met betrekking tot de studietoelage, regeling voor chronisch zieken en gehandicapten, maatwerk en bewindvoering kan het bereik niet worden berekend. Dit heeft te maken met specifieke doelgroepen waarvan de omvang niet precies kan worden bepaald. Daardoor kunnen geen uitspraken gedaan worden over de mate waarin de voorziening de doelgroep voor deze regelingen bereikt.

Zoals te lezen is in bovenstaande tabel maken niet alle huishoudens aanspraak op de gemeentelijke regelingen. Het niet gebruiken van inkomensregelingen is een landelijk fenomeen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat niet-gebruik van inkomensondersteunende regelingen vaak komt doordat de sociale zekerheid ingewikkeld is, doordat mensen onbekend zijn met regelingen, weinig vertrouwen hebben in de overheid of het lastig vinden om zelf actie te ondernemen. Om een nog scherper beeld te krijgen van de omvang en oorzaken van niet-gebruik en manieren om dat effectief tegen te gaan, laat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een onderzoek uitvoeren naar de belangrijkste inzichten en onbekendheden die er zijn op dit terrein.

Het wettelijke startpunt voor de gemeentelijke dienstverlening met betrekking tot inkomensondersteuning is over het algemeen een aanvraag van huishoudens zelf. Het doen van een aanvraag kan voor huishoudens een grote drempel zijn. Doordat op grond van de privacywetgeving gegevensbestanden niet met elkaar gekoppeld mogen worden, kunnen huishoudens die onbekend zijn bij het Sociaal Plein niet persoonlijk geïnformeerd worden over de regelingen voor inkomensondersteuning. Minister van Armoedebelid en Participatie en Pensioenen wil met de [aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden](#) gegevensdeling tussen burgers, professionals en schuldeisers mogelijk te maken of vergemakkelijken zodat burgers sneller en betere dienstverlening ontvangen. Er wordt door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een juridische grondslag voorbereid, zodat gegevens over mensen ongevraagd kunnen worden verwerkt. Dit maakt een persoonlijke benadering mogelijk. Het is nog niet bekend wanneer de wetgeving in werking treedt

3. *Door hoeveel huishoudens wordt er gebruik gemaakt van de voedselbank?*

In 2022 maken 258 huishoudens gebruik van de voedselbank tegen 226 huishoudens in 2020 en 214 huishoudens in 2021. Deze stijging is niet uniek voor Hilversum. Vanwege de sterk gestegen energietarieven en de hierdoor gestegen inflatie hebben de voedselbanken besloten de normen om in aanmerking te komen voor een voedselpakket aan te passen. De groep huishoudens die gebruik kunnen maken van de voedselhulp van de voedselbank is hierdoor groter. De voedselbank geeft aan deze stijging aan te kunnen.

4. *De huidige energiecrisis zal naar verwachting meer huishoudens in de financiële problemen brengen. Ook huishoudens die normaliter niet tot de minima behoren. Kunt u aangeven wat de inschatting op dit punt is voor Hilversumse huishoudens, gezien over alle inkomensgroepen?*

De effecten van de energiecrisis voor de financiën van huishoudens is van verschillende factoren afhankelijk: de hoogte van het inkomen, de omvang van het huishouden, het energiecontract (vast of variabel), het energieverbruik en de energetisch kwaliteit van de woning. Het ontstaan van financiële problemen hangt ook af van de hoogte van de financiële reserve van een huishouden (in hoeverre kan men stijgingen van lasten op vangen). Dit zorgt er voor dat er moeilijk een inschatting gemaakt kan worden van het aantal huishoudens dat in de problemen komt. Van belang zijn ook de uiteenlopende maatregelen die het kabinet heeft genomen om de koopkracht per 1 januari 2023 voor huishoudens te verbeteren. Hoeveel huishoudens desondanks in de financiële problemen komen is niet te voorspellen.

5. *Ook sportverenigingen/clubs worden getroffen door de stijgende energiekosten. Kunt u aangeven hoe het met deze groep gaat en wat de verwachte ontwikkeling is? Wordt er gevreesd dat clubs serieus in de problemen komen?*

In het gesprek met besturen van sportclubs over deze vraag geven zij aan behoorlijke zorgen te hebben over de stijgende energiekosten. De sportclubs proberen op diverse manieren energiebesparende oplossingen in te voeren. Ook merken we dat er grote verschillen zijn tussen de sportclubs onderling. Dit heeft te maken met de duur van de afgesloten contracten en de wijze waarin ze in het verleden hebben kunnen verduurzamen. De sportclubs in Hilversum vallen gelukkig niet om maar hebben wel met serieuze stijgingen van de energiekosten te maken. Verder worden de sportverenigingen die bij Sportfondsen Hilversum zaalruimte of zwembadwater huren geconfronteerd met een behoorlijke huurverhoging op basis van het Kosten Prijs Index (CPI). De besturen van de sportclubs vrezen, als er geen compensatie of verlaging komt, dat er een behoorlijke verhoging van de contributie moet volgen, met alle mogelijke gevolgen. Vanuit de gemeenteraad is aandacht gevraagd voor de financiële situatie van de sportclubs in relatie tot energiekosten en huurprijzen. Met diverse sportverenigingen is periodiek overleg en we houden de lopende ontwikkelingen wel in de gaten. Er zijn verschillende [regelingen](#) waar sportverenigingen gebruik van kunnen maken om de hogere energieprijzen te compenseren. Sommige regelingen worden op dit moment nog uitgewerkt. De laatste landelijk informatie over regelingen energiekosten is te vinden op de site van de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) via <https://sportengemeenten.nl/update-regelingen-energiekosten-sportaanbieders-en-zwembaden/>

6. *Ook ondernemers worden geraakt door de energiecrisis. Kunt u aangeven wat de verwachting op dit punt is voor de Hilversumse ondernemers? Zijn er signalen dat ondernemers hun zaak moeten sluiten?*

Uit diverse gesprekken met ondernemers en ondernemersverenigingen krijgen wij signalen dat ondernemers het zwaar hebben gezien de hoge inflatie, de stijgende energieprijzen en oplopende rentes van hypotheek op (winkel)panden. Uit de signalen wordt duidelijk dat vooral de ondernemers die sterk afhankelijk zijn van energie- en consumentenuitgaven getroffen worden. Deze signalen komen overeen met het landelijke beeld dat bij MKB-ondernemers de financiële gezondheid afneemt door genoemde ontwikkelingen. Bij de ambtelijke organisatie zijn enkele vragen binnengekomen van zzp-ers, maar er is vooralsnog geen opvallende toename zichtbaar in het aantal aanvragen voor een uitkering op grond van Besluit Bijstand Zelfstandigen (BBZ). Deze regeling is bedoeld als inkomensondersteuning voor zelfstandig ondernemers waarvan door financiële problemen het voortbestaan van de onderneming wordt bedreigt. Ondernemers die vanwege de coronacrisis uitstel van betaling van de belastingschuld hebben ontvangen moeten vanaf 1 oktober 2022 starten met de afbetaling. Zij hebben tot 1 oktober 2027 de tijd om de schuld af te betalen is. Hiervoor kunnen zij een betalingsregeling treffen. ZZP'ers die op grond van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) een lening hebben ontvangen moeten deze vanaf 1 juli 2022 in 72 maanden terugbetalen. Dit zou voor ondernemers in financiële zin ook extra druk kunnen betekenen. Daarvan hebben we op dit moment ook nog geen signalen gekregen.

7. *Hoe wordt er gemonitord op hoe armoede zich ontwikkelt, zodanig dat de organisatie korte termijn ontwikkelingen snel kan signalen en hierop kan inspelen?*

Armoede is een complex begrip, zoals blijkt uit de inleiding van deze brief en de antwoorden hierboven. Diverse indicatoren kunnen hierdoor slechts een indruk geven van hoe het er voorstaat met armoede in onze gemeente. Alleen door die indicatoren naast elkaar te leggen en te duiden kunnen wij ontwikkelingen signaleren en daar op inspelen. Het Sociaal Domein heeft een aantal instrumenten om de ontwikkeling van armoedeproblematiek in de gemeente Hilversum te monitoren. De belangrijkste informatie komt van onze partners in de stad, scholen, ondernemers en verenigingen. Zij zijn cruciaal om de ontwikkelingen in de Hilversumse maatschappij te signaleren om indien nodig op korte termijn actie te ondernemen.

Naast de informatie van de partner in de stad beschikken we ook kwantitatieve informatie die ingedeeld kunnen worden in de clusters *historische cijfers* en *recente cijfers*. Historische cijfers zijn bijvoorbeeld de cijfers van CBS; de meest actuele informatie is veelal 2 jaar oud. Daarentegen stellen met name de recente cijfers de organisatie in de gelegenheid om korte termijn ontwikkelingen te signaleren en daar op in te spelen. Belangrijk bij deze cijfers is dat het bij onderwerpen waarop een taboe ligt - zoals kenbaar maken dat je het financieel moeilijk hebt – lastig is om helder te krijgen of de beschikbare cijfers een accuraat beeld schetsen.

Historische cijfers

1. Raadsdashboard Sociaal Domein: in samenspraak met de gemeenteraad is het Raadsdashboard Sociaal Domein ontwikkeld. Het geeft periodieke informatie over de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. De prestatieindicatoren geven een integraal beeld van de (veranderingen) in de geleverde ondersteuning, de daarmee samenhangende uitgaven en de dienstverlening. De gemeenteraad kan hiermee vanuit zijn kaderstellende en controlerende rol de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein volgen.
2. Voor het minimebeleid is een online minimeashboard ontwikkeld. Dit online dashboard biedt inzicht in de ontwikkelingen, de omvang en de samenstelling van de minimepopulatie en het bereik van de minime regelingen. Voor informatie over de overige indicatoren wordt gebruikt gemaakt van informatie van externe organisaties zoals, het UWV, het CBS, het Nibud, Divosa Benchmark en de voedselbank.
3. Inkomensdaling: de ontwikkeling van het aantal huishoudens met WW uitkeringen, het aantal openstaande vacatures in de regio Gooi en Vechtstreek en het aantal huishoudens met een uitkering op grond van de participatiewet.

Recente cijfers

1. Armoede: de ontwikkeling van het aantal huishoudens dat te weinig geld heeft om te voorzien in de basisbehoefte en om actief mee te kunnen doen in de maatschappij. Voorbeelden van indicatoren zijn:
 - het aantal huishoudens dat gebruikt maakt van de voedselbank
 - het aantal huishoudens en ondernemers dat een beroep doet op de inkomensondersteuning van de gemeente.
 2. Problematische schulden: de ontwikkeling van het aantal huishoudens die ondersteuning nodig heeft bij het oplossen van de schulden.
 3. Vroegsignalering van schulden / beginnende betalingsachterstanden: sinds 1 januari 2022 zijn vaste lasten partners (zorgverzekeraars, energiebedrijven, woningverhuurders en drinkwaterbedrijven) verplicht om betalingsachterstanden van huishoudens te melden bij de gemeenten. Hiermee worden in een vroeg stadium de huishoudens met financiële problemen in beeld gebracht en worden. Het doel van vroegsignalering is om deze mensen hulp te bieden voordat de problemen te groot worden en zij die niet meer zelf kunnen oplossen. Vroegsignalering van schulden / beginnende betalingsachterstanden geeft een beeld van de ontwikkeling.
 4. Landelijke cijfers zoals inflatie, energieprijzen als indicatie van kosten levensonderhoud
8. *Is de organisatie en het huidige financiële instrumentarium voldoende flexibel om ook "nieuwe armen" goed te kunnen ondersteunen?*
- Vanwege de gestegen energietarieven en de gestegen inflatie zijn er huishoudens die moeite hebben met rondkomen terwijl zij vóór de energiecrisis geen financiële problemen hadden. Bij veel 'nieuwe armen' heerst schaamte over hun financiële situatie. Wanneer zij geen inkomenssteun aanvragen hebben we als gemeente momenteel onvoldoende mogelijkheden om inzicht te krijgen in de omvang van deze doelgroep, laat staan dat we weten wie het specifiek betreft. Hierdoor zijn we zeer beperkt in staat om *outreaching* ondersteuning aan te bieden.

Het college heeft een groot aantal maatregelen genomen om huishoudens te ondersteunen. Momenteel wordt uitvoering gegeven aan de [Aanpak Energiearmoede](#). Huishoudens met een huurwoning en een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum krijgen advies over energiebesparend gedrag en er worden kleine en middelgrote energiebesparende producten aangebracht. Voorbeelden zijn tochtstrips, radiatorfolie, radiatorventilatoren en vervanging van witgoed. Voor de huishoudens met een koopwoning en een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum is een [subsidieregeling](#) ontwikkeld zodat zij één grotere enkelvoudige isolatiemaatregel kunnen laten uitvoeren. De subsidie bedraagt maximaal € 5000,00 per huishouden. Daarnaast zijn in de begroting voor 2023 en 2024 [incidentele middelen gereserveerd](#) ter hoogte van 1 miljoen euro, juist ook om te kunnen in spelen op eventuele niet voorziene onverwachte ontwikkelingen in de samenleving.

Verzoek om een technische briefing met deskundigen.

Naast de inhoudelijke vragen hebben fracties het verzoek gedaan om een technische briefing door deskundigen. Wij maken deze technische briefing graag onderdeel van het proces om te komen tot een nieuw beleid over bestaanszekerheid. In 2023 staan de herijking van het minimabeleid, beleid schuldhelpverlening en het re-integratiebeleid gepland – gezamenlijk bestaanszekerheid genoemd. In een dialoog met deskundigen en raadsleden kan de juiste focus op aard en omvang van de problematiek worden aangebracht.

In [Raadsinformatiebrief 2022-74](#) *Versterking bestaanszekerheid van minima door wijziging gemeentelijk minimabeleid Hilversum 2023*, kondigden wij al aan een werkgroep Armoede vanuit uw raad te willen faciliteren.

We nodigen graag vanuit iedere fractie een vertegenwoordiger uit om deel te nemen aan een eerste overleg op 8 februari 2023 om 20.00. Deze datum en tijd onder voorwaarde dat de agendacommissie op 30 januari besluit de commissie Zorg en Welzijn op diezelfde avond te annuleren (vanwege geen agendapunten). In dat geval komt de werkgroep Armoede hiervoor in de plaats. U ontvangt na 30 januari bericht of de datum definitief doorgaat. Uw vertegenwoordiger voor de werkgroep kunt u tot uiterlijk 1 februari doorgeven met een email aan Marco van Sprang: m.vansprang@hilversum.nl.

In het overleg op 8 februari bestaat de gelegenheid om samen met het college invulling te geven aan het traject om te komen tot het nieuwe minimabeleid. Als voorbereiding voor dat overleg hebben wij een paar momenten alvast geprikt:

1. Begin maart 2023: werkbezoek voor de gemeenteraad aan het Sociaal Plein. Tijdens het werkbezoek zal waar nodig een toelichting gegeven worden op de hierboven opgenomen beantwoording van de gestelde vragen.
2. Eind maart 2023: Expertmeeting waarbij u met deskundigen in gesprek kan gaan over de armoedeproblematiek.
3. Juni 2023: bespreken startnotitie herijking minimabeleid in de gemeenteraad
4. November 2023: behandeling beleidsplan minimabeleid 2024-2028 in de gemeenteraad.

Tijdens het overleg op 8 februari bespreken wij graag vorm en inhoud van de bijeenkomsten in maart en het verdere proces om tot het nieuwe minimabeleid te komen.

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Wij kijken uit naar de samenwerking met uw raad op dit belangrijke onderwerp in 2023.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

VRAGEN ARMOEDE

Geacht college, geachte griffie,

armoede is een groeiend probleem in onze samenleving, en ook kinderen merken hier in toenemende mate de gevolgen van. Er verschijnen bijna dagelijks artikelen* die gewag maken van deze ernstige ontwikkeling.

Onze fracties willen weten hoe het in Hilversum staat met armoede in het algemeen en onder kinderen in het bijzonder. Daarom stellen wij de volgende vragen.

Wij verzoeken u vriendelijk bij de beantwoording aan te geven of het een inschatting betreft of een feitelijke constatering.

Ook vragen wij het college/de griffie om voor ons een technische briefing te organiseren met enkele deskundigen.

VRAGEN:

Armoede onder kinderen:

1. Hoeveel kinderen groeien in Hilversum op in een huishouden met een inkomen onder, op en vlak boven de armoedegrens/het sociaal minimum?
2. Hoeveel kinderen komen er op school met honger, zonder ontbijt en/of zonder lunch? Als u dit niet weet, bent u dan bereid om dit te gaan vragen aan de Hilversumse scholen (basis en middelbaar) en op de kortst mogelijke termijn aan de raad te rapporteren?
3. Wat is het beeld onder de jeugd- en jongerenwerkers over deze problematiek?

Armoedebeeld breed:

1. Hoeveel huishoudens zijn er in Hilversum met een inkomen onder/op/vlak boven de armoedegrens/het sociaal minimum?
2. Hoe splitst deze groep op naar de bron van het huishoudensinkomen? Dus: uitkering, betaald werk, zelfstandig ondernemerschap etc?
3. Door hoeveel huishoudens wordt er gebruik gemaakt van inkomensvoorzieningen? Kunt u het gebruik/de dekking per inkomensvoorziening specificeren? Met andere woorden: in hoeverre bereikt een voorziening de totale doelgroep waar deze in beginsel voor beschikbaar is?
4. Door hoeveel huishoudens wordt er gebruik gemaakt van de voedselbank?
5. De huidige energiecrisis zal naar verwachting meer huishoudens in de financiële problemen brengen. Ook huishoudens die normaliter niet tot de minima behoren. Kunt u aangeven wat de inschatting op dit punt is voor Hilversumse huishoudens, gezien over alle inkomensgroepen?
6. Ook sportverenigingen/clubs worden getroffen door de stijgende energiekosten. Kunt u aangeven hoe het met deze groep gaat en wat de verwachte ontwikkeling is? Wordt er gevreesd dat clubs serieus in de problemen komen?
7. Ook ondernemers worden geraakt door de energiecrisis. Kunt u aangeven wat de verwachting op dit punt is voor de Hilversumse ondernemers? Zijn er signalen dat ondernemers hun zaak moeten sluiten?
8. Hoe wordt er gemonitord op hoe armoede zich ontwikkelt, zodanig dat de organisatie korte termijn ontwikkelingen snel kan signalen en hierop kan inspelen?
9. Is de organisatie en het huidige financiële instrumentarium voldoende flexibel om ook "nieuwe armen" goed te kunnen ondersteunen?

We moeten als raad onze beeldvorming en informatiepositie op orde hebben om op tijd met elkaar te kunnen handelen. Als een of meer van deze vragen onderdeel zijn van de eerder toegezegde Minima Effect Rapportage (T21/015) die voor de begroting geleverd moet worden, dan mag u deze uiteraard daarbij betrekken. Ook mag u uiteraard daar waar van toepassing efficiënt omgaan met de samenloop met de eerder door de CDA-fractie gestelde vragen.

TECHNISCHE BRIEFING:

Naast deze reeks (technische) vragen hebben wij ook behoefte om van praktijkdeskundigen te horen hoe het gaat; een zogeheten 'technische briefing'. Wij verzoeken het college en/of de griffie in ieder geval de volgende deskundigen uit te nodigen om ons op zo kort mogelijke termijn in een technische briefing bij te praten over hun waarnemingen/ervaringen:

- Vertegenwoordiger scholenkoepels
- Vertegenwoordiger huisartsen
- Vertegenwoordiger woningbouwcorporaties
- Vertegenwoordiger ondernemers
- Vertegenwoordiger inkomensvoorzieningen
- Vertegenwoordiger schuldhulploket

- Vertegenwoordiger welzijnsorganisatie en jeugd/jongerenwerk
- Vertegenwoordiger politie/jeugdboa's

Mocht het college daar nog een of meer deskundigen aan toe willen voegen, dan kan dat uiteraard.

Het doel van deze technische briefing is dat deze deskundigen met de raad kunnen delen wat de situatie is die zij in de maatschappij ervaren. Zodat we een beeld krijgen van hoe het er in de praktijk aan toegaat en betere kaders voor beleid kunnen stellen.

Graag willen wij zo snel mogelijk over deze urgente situatie in gesprek. Met deskundigen, met elkaar en met het college.

Met vriendelijke groet,

Haitske van de Linde
Hilversumse VVD

Bas Nanninga
ChristenUnie

Jarno Deen
D66

Bianca Verweij
SP

Atie van de Beek
Democraten Hilversum

Malika Boumadkar
Hart voor Hilversum

Frederique Durlacher
BVNL Hilversum

Gertjan Postman
CDA

*Lijst van relevante nieuwsberichten, aangeleverd door verschillende vragenstellers:

1. Huisarts beschrijft op LI hoe hij steeds meer mensen ontmoet in zijn spreekkamer met betalingsproblemen en dat zij nu gaan verwijzen naar de gemeente: https://www.linkedin.com/posts/shakib-sana-775393109_laura-21-heeft-een-prima-salaris-maar-activity-6970748604059676672-Ch4Q
2. School in Rotterdam voorziet in ontbijtservice, gesteund door de gemeente: <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1548851/op-deze-school-hoeft-niemand-met-een-lege-maag-in-de-klas-te-zitten-ik-voel-me-door-een-ontbijt-slimmer-en-kan-beter-leren>
3. Item in het Jeugdjournaal over een school in Eindhoven waar een 'boterhammenbar' is geopend, omdat er teveel kinderen op school kwamen zonder boterhammen: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2443977-school-opent-boterhammenbar-thuis-niet-genoeg-brood.html>
4. Kinderen sporten minder door inflatie: https://www.gooieneemlander.nl/cnt/dmf20220906_56987199
5. Artikel in NRC over sportclubs in de problemen: <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/09/17/lichten-uit-niet-douchen-meer-contributie-amateursport-kan-de-energierekening-niet-betalen-a4142178>